

Handleplan for Turisme og Handel 2024

Implementering af Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027.
Godkendt i Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst 09.11.2023.

Styringstrekant

Handleplanen tager afsæt i Sønderborg Kommunes styringstrekant. Styringstrekanten sikrer en helhedsorienteret udvikling og sammenhæng mellem vision og strategi, kommuneplan, politikker, planer og handlinger. Som det fremgår af styringstrekanten, er 'Planer' afledt af byrådets visioner.

Grundfortælling

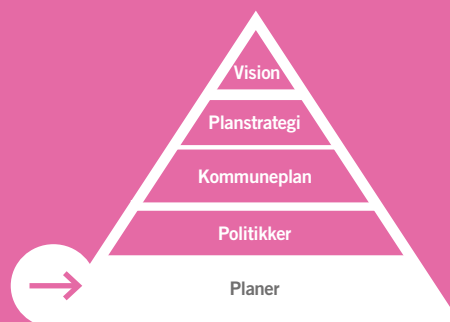
I Sønderborg er hele Europa inden for din rækkevidde. Det er her, at Skandinavien og det kontinentale Europa mødes og bindes sammen. Storbyer som Flensborg, Hamborg og Kiel er vores tætte naboer, imens den veludbyggede infrastruktur med motorvej og lufthavn sikrer korte afstande til andre metropoler som f.eks. Berlin og København.

Vores særlige placering som naturligt knudepunkt i grænselandet har givet os en helt speciel evne til at samarbejde på tværs af grænser, kulturer og skel, og i dag bor og lever 120 forskellige nationaliteter i Sønderborg.

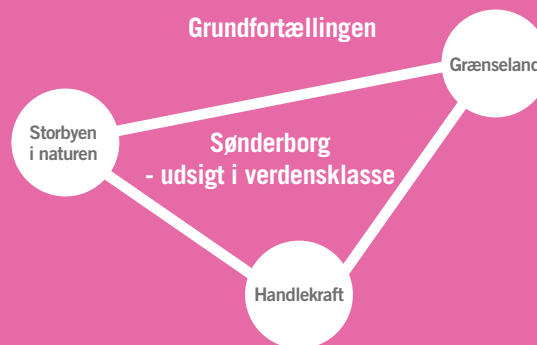
På den ene side rummer Sønderborg alle storbyens karakteristika: Nogle af Danmarks største globale industrikoncerner ligger her. Universitetets campus er landets mest internationale med studerende fra over 50 lande, og snakken på alverdens sprog summer i byens mange restauranter og caféer. Det er også i Sønderborg, at du finder ligeså mange kulturoplevelser og events, som der er dage i året.

Men Sønderborg er på samme tid også noget ganske andet, for vi er en storby midt i naturen. Her er skove, strande, bakker, lunde og søer. Her er 250 km krøllet kystlinje. Her er plads til udfoldelse, ro og dybde.

Styringstrekanten

Grundfortællingen

Turisme

Med vores satsning på turisme vil vi skabe liv og fremme økonomisk vækst og inspirere til bosætning. Sammen skaber vi fantastiske oplevelser med afsæt i vores glæde ved og respekt for naturen, landskabet og havet. Grønlandets kultur og historie er et vigtigt element i vores turismesatsning.

Vi bygger også turistsatsningen på omstillingen til fremtidens teknologi og udviklingen af Center for Verdensmål.

De fem fokusområder

Byrådets Vision og Planstrategi tager udgangspunkt i hele Sønderborg Kommune – med områdets unikke position med særegne landskaber, landsbyer, byer og kulturhistorie.

Byrådets to fyrtårnsprojekter, Project Zero og Nordborg Resort, er udtryk for, at vi tør satse, prioritere, handle og gennemføre. De fem fokusområder er udpeget af Byrådet og skal skabe sammenhæng mellem den overordnede vision for kommunens udvikling og de fokusområder samt handlinger, der arbejdes med på tværs af fagudvalg og politisk ståsted.

Introduktion

Et enigt Byråd godkendte den 27. september 2023 Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027. Med masterplanen har vi sammen sat den strategiske retning for, hvordan vi vil styrke og udvikle samarbejdet mellem kommune, lokale turisme- og handelsaktører, Destination Sønderjylland, Sønderborg Turistforening, handelsstandsforeninger, de lokale udviklingsfora og borgerne generelt. Med Handleplan for Turisme og Handel 2024 tager vi de første skridt i implementeringen af masterplanen, så vi kan komme fra vision til virkelighed.

Visionen i masterplanen er: Sønderborg Kommune vil være blandt de fem mest besøgte turistdestinationer i Danmark målt på antallet af overnatninger.

Det er en ambitiøs vision, som bygger på kommunens styrkepositioner inden for turisme og handel. Med visionen som afsæt vil vi arbejde med at trække endnu flere turister til, øge omsætningen i erhvervet og skabe flere arbejdspladser inden for turisme og handel. Det gør vi gennem tre principper for udvikling:

Princip 1: Styrkepositioner som afsæt
Princip 2: Vækst og Udvikling i fokus
Princip 3: Et stærkt samarbejde med aktører

Samarbejdet med turisme- og handelsaktørerne er afgørende for, at vi lykkes. Derfor har de også været involveret i arbejdet med at formulere masterplanen – og det samarbejde vil vi fortsætte i arbejdet med at realisere Handleplan for Turisme og Handel 2024.

Mange aktører er allerede godt i gang og arbejder aktivt med indsatser, der spiller ind i masterplanen. Det arbejde skal fortsætte lokalt. Handleplanen beskriver de indsatser, som Sønderborg Kommune sætter sig i front for i forbindelse med implementeringen af masterplanen. Sammen med aktørerne vil vi have fokus på at udvikle og kvalificere de mange tilbud, der er til turisterne i Sønderborg Kommune – og styrke handlen med turismen som afsæt.

Vi glæder os til samarbejdet.

Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst

Top 10 kommuner – turistovernatninger (2022):

1. København	9.270.766
2. Varde	5.441.808
3. Ringkøbing-Skjern	4.842.310
4. Tønder	2.051.868
5. Jammerbugt	1.828.055
6. Bornholm	1.814.538
7. Hjørring	1.764.156
8. Frederikshavn	1.684.525
9. Billund	1.643.973
10. Sønderborg	1.495.974

Sønderborg Kommunen tre styrkepositioner inden for turisme og handel:

- Kyst og vand
- Vartegn
- Kultur og Historie

Kjeld Stærk
formand

Bjørn Allerelli Andersen
næstformand

Christel Leindecker
medlem

Ingrid Johannsen
medlem

Jan Prokopek Jensen
medlem

Fra vision til virkelighed

Vision: Sønderborg Kommune vil være blandt de fem mest besøgte turistdestinationer i Danmark målt på antallet af overnatninger

2024

Top 10 turistkommune i Danmark målt på antallet af overnatninger (1,5 mio. overnatninger i 2022)

Industrikommune – turisme er "nice to have"

Ikke tydelig strategisk retning
Fragmenteret aktørlandskab
Begrænset datagrundlag

Byrådets fyrtårnsprojekter: Project Zero og Nordborg Resort

1. Hvad: Styrkepositioner som afsæt

- Udnytte potentialet i styrkepositionerne Kyst og Vand, Vartegn, Kultur og Historie
- Videreudvikle kommunens handelsbyer

2. Hvordan: Vækst og udvikling i fokus

- En styrket fortælling som turistkommune – branding
- Kvalitetsløft – en stjerne mere
- Flere arbejdspladser og øget omsætning
- Støtte til udvikling frem for drift

3. Hvem: Stærkt samarbejde med aktører

- Samarbejde og sammenhæng på tværs af aktører
- Tættere på aktørerne
- Borgerne som ambassadører

Udvikling af erhvervsturisme

2027

Top 5 turistkommune i Danmark målt på antallet af overnatninger (op mod 2,0 mio. overnatninger)

Industri- og turismekommune – øget omsætning inden for turisme og handel

Fælles strategisk retning
Sammenhængende aktørunivers
Retningsgivende mål og datadrevet udvikling

Implementering: Gennem 1-årige og dynamiske handleplaner

Proces

Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027 implementeres gennem etårige og dynamiske handleplaner, som godkendes i Udvalget for Erhverv og Grøn Vækst i efteråret forud for det kommende år. Handleplanerne indeholder de indsatser, hvor Sønderborg Kommune tager initiativet og understøtter implementeringen af den enkelte handling – i samarbejde med aktører og samarbejdspartnere.

Fokus for Handleplan for Turisme og Handel 2024 er at sikre det gode fundament for arbejdet med at videreudvikle turisme- og handelsområdet i Sønderborg Kommune. Det betyder, at handleplanen indeholder mere overordnede handlinger, blandt andet i forhold til organisering af samarbejdet og afdækning af konkrete behov blandt aktørerne.

Flere af handlingerne vil have en varighed, der går ud over et år. Det vil sige, at de vil blive videreført til handleplanerne for de kommende år. Ligeledes vil der være en løbende opstart af handlingerne i 2024 med afsæt i ressourcer og økonomi. Gennem dialog med aktørerne vil Sønderborg Kommu-

ne have fokus på at sikre sammenhæng mellem handleplanen og de indsatser, som er og bliver igangsat lokalt.

Arbejdet med Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027 har vist, at der er behov for et styrket datagrundlag for at kunne måle effekterne på turisme- og handelsområdet. I dialog med turisme- og handelsaktører vil Sønderborg Kommune arbejde med at styrke adgangen til data som en grundforudsætning for implementeringen af masterplanen og indsatsområderne i handleplanen. Dette vil gøre det muligt at følge udviklingen og resultaterne af masterplanen.

Udvikling af erhvervsturisme er beskrevet som et element i masterplanen. Arbejdet med en styrket erhvervsturisme vil ske med sammenhæng til Masterplan for Events samt Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst.

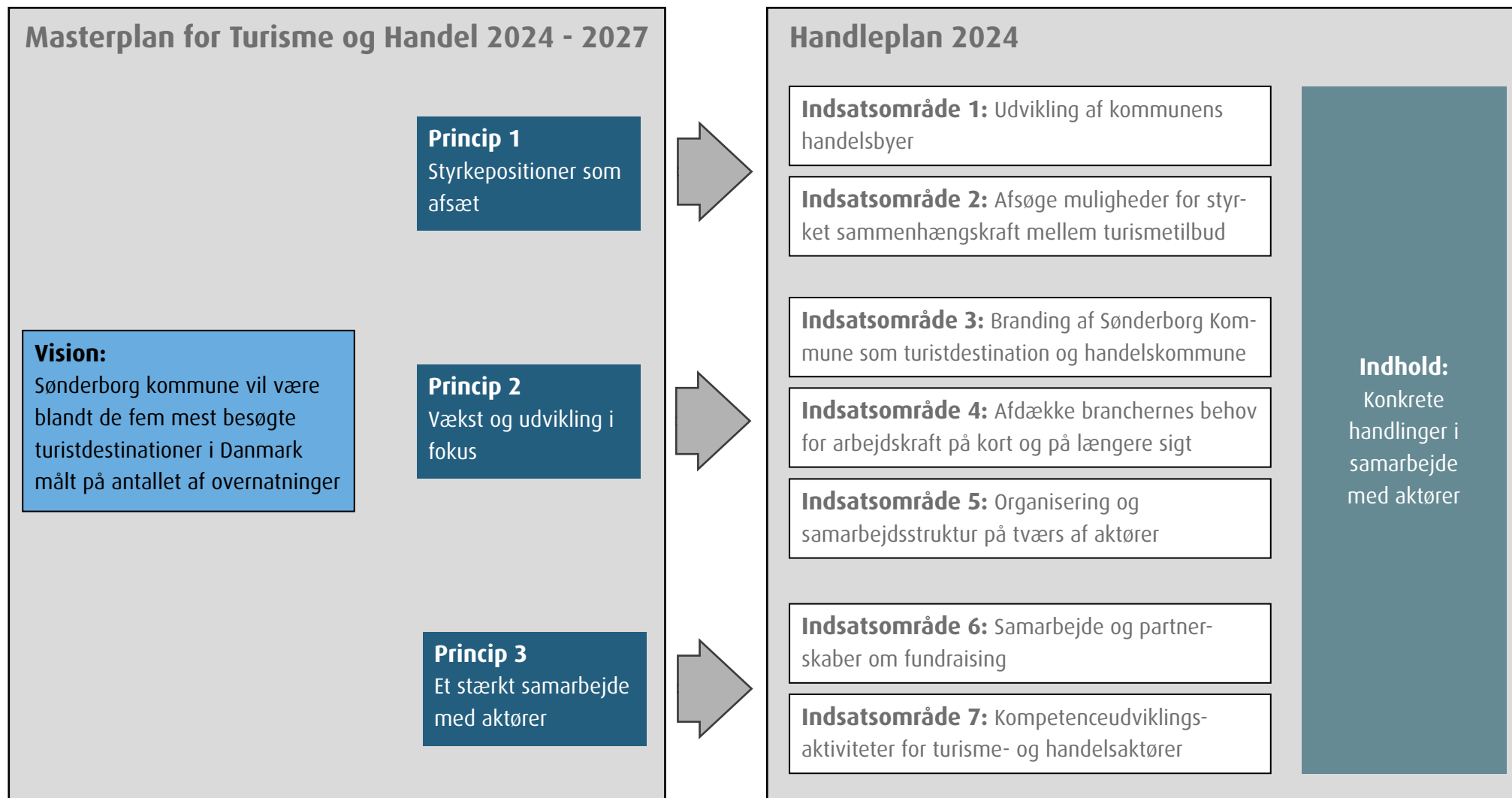
Sønderborg Kommunes rolle

Med afsæt i masterplanen vil Sønderborg Kommune arbejde med:

- At understøtte udviklingen af rammebetingelserne på turisme- og handelsområdet.
- At facilitere og koordinere nye udviklingstiltag sammen med større og mindre aktører – fx gennem workshops, vidensdeling og dialogmøder.
- At støtte udviklingstiltag og nye initiativer ud fra en klar målsætning om, at aktiviteterne skal være selvkørende og bæredygtige efter få år.
- At sikre løbende dialog og opfølgning med aktørerne på de indgåede aftaler.
- At understøtte samarbejdet mellem aktører på turisme- og handelsområdet samt koblingen til erhvervsområdet generelt.

Handleplanens opbygning

Handlinger

Princip 1: Styrkepositioner som afsæt

Indsatsområde	Indhold
Udvikling af kommunens handelsbyer	Sønderborg Kommune vil arbejde videre med at afdække og beskrive handelsbyernes – Sønderborg, Nordborg og Gråstens – potentialer og udviklingsmuligheder med afsæt i et turismeperspektiv. Gennem inddragelse af aktørerne og med afsæt i allerede igangsatte initiativer skal der peges på konkrete forslag til handlinger. Der vil også være fokus på at sikre en kobling mellem Masterplan for Turisme og Handel 2024-2027 og eksisterende lokale strategier og planer. Handlinger kan fx være: • At samle aktører omkring udviklingen af den enkelte handelsby – videreudvikle den fælles fortælling/signatur for byen. • At inspirere til udvikling af nye produkter med afsæt i kommunes tre styrkepositioner. Fx i Gråsten med sammenhæng til Den Kongelige Køkkenhave.
Afsøge muligheder for styrket sammenhængskraft mellem turismetilbud	Sønderborg Kommune vil igangsætte arbejdet med at afdække øgede muligheder for at skabe sammenhæng mellem de mange turismetilbud i kommunen med afsæt i kommunens styrkepositioner inden for turisme og handel. Konkret skal der peges på muligheder for at styrke den samlede service overfor turisten og binde kommunen endnu bedre sammen som en sammenhængende destination, hvor der er oplevelser af høj kvalitet for alle. Her skal der blandt andet være fokus på at udnytte mulighederne i forbindelse med kommunens mange vartegn. Handlinger kan fx være: • At arbejde med at skabe en øget sammenhæng mellem turismetilbud. Det kan fx være med skilte og byrumsinventar samt ved at udpege sammenhængende cykelruter og vandreruter, som samler seværdigheder, tilbud i handlen og den storslåede natur, kyst og vand. • At afsøge muligheder for at etablere netværk inden for SIT (Special Interest Tourism) med fokus på udvikling af målrettede produkter til målgruppen og en udvidelse af aktiviteterne i skuldersonen. • At understøtte udviklingen af nye oplevelsesprodukter på tværs af kommunen med tilknytning til de tre styrkepositioner og gennem kobling af aktører. • At skabe gode betingelser for udvikling af aktørers forretningsområder gennem nye samarbejder på tværs.

Princip 2: Vækst og Udvikling i fokus

Indsatsområde	Indhold
Branding af Sønderborg Kommune som turistdestination og handelskommune	Sønderborg Kommune vil i samarbejde med Destination Sønderjylland, handelsstandsforeningerne og øvrige aktører undersøge og igangsætte initiativer, som kan være med til at styrke fortællingen om kommunen som en attraktiv turistdestination og handelskommune – både indadtil målrettet egne borgere og udadtil i et tiltrækningsperspektiv. Handlinger kan fx være: • At arbejde med en styrket sammenhængende kommunikation, som tager afsæt i en samlet fortælling om de enkelte byer / lokalområder. • At understøtte arbejdet med at udvikle specifikke kunderejser, fx et 7-dages ferieprogram i Sønderborg Kommune for børnefamilien. • At afsøge mulighederne for i højere grad at inddrage borgerne i det videre arbejde med at sikre den gode turistoplevelse i Sønderborg Kommune med fokus på det gode værtskab og borgerne som ambassadører.

Princip 2: Vækst og Udvikling i fokus

Indsatsområde	Indhold
Afdække branchernes behov for arbejdskraft på kort og længere sigt	For at imødekomme branchernes efterspørgsel efter arbejdskraft vil Sønderborg Kommune arbejde med at afsøge konkrete udfordringer og behov, herunder også behovet for opkvalificering og uddannelse af eksisterende arbejdskraft, samt tiltrækning af arbejdskraft fra andre kommuner og udlandet. Indsatsen kobles tæt til det arbejde, der i forvejen er igangsat i 4 parts-aftalen ”Sønderborg i arbejde”, samt arbejdet med den kommende Masterplan for Bosætning, Erhverv og Grøn Vækst. Handlinger kan fx være: • At indgå i dialoger og møder med erhvervet (overnatning, restaurant, butikker mv.), fx i relation til arbejdet med branchepaneller på arbejdsmarkedsområdet. • At fastholde fokus på at tiltrække flere unge til en erhvervsuddannelse allerede i grundskolen, fx inden for servicesektoren. • At sætte fokus på mulighederne for iværksætteri og innovation inden for områder som outdoor turisme, kyst- og naturturisme samt bæredygtig turisme. • At arbejde med tiltrækning af uddannelser til Sønderborg-området inden for turisme- og handelserhvervet.

Princip 3: Stærkt samarbejde på tværs af aktører

Indsatsområde	Indhold
Organisering og samarbejdsstruktur på tværs af aktører	Samarbejdet mellem Sønderborg Kommune og henholdsvis turisme- og handelsaktører har tidligere været koordineret i forskellige former for formelle samarbejdsfora. Sønderborg Kommune vil med afsæt i masterplanen afdække hvordan og i hvilken form, der kan arbejdes med at sikre en styrket sammenhæng på tværs kommune og aktører i forhold til den videre udvikling af turisme- og handelsområdet i kommunen. Det gælder også inddragelse af erhvervslivet i et bredere perspektiv. Som en del af handlingen vil Sønderborg Kommune desuden have fokus på at udfolde samarbejdet med den enkelte aktør. Dette for at tydeliggøre planer og mål for samarbejde, herunder en løbende opfølgning på samarbejdet.
Samarbejde og partnerskaber om fundraising	Både på turist- og handelsområdet findes eksterne puljer og andre midler, som vil kunne understøtte arbejdet med at styrke turismen og handelslivet i kommunen. Nogle vil kræve større strategiske samarbejder, mens andre vil kunne søges til enkeltstående projekter. Sønderborg Kommune vil afsøge muligheder for at opbygge samarbejder og partnerskaber mellem kommune og aktører med det formål at hjemtage midler til konkrete udviklingsprojekter, både blandt turistaktører og i handelslivet. Sønderborg Kommune vil i forlængelse heraf stå for at udarbejde et overblik over relevante puljer, fonde mv., som kan søges inden for turisme- og handelsområdet.

Princip 3: Stærkt samarbejde på tværs af aktører

Indsatsområde	Indhold
Kompetenceudviklingsaktiviteter for turisme- og handelsaktører	Masterplanen peger på et kvalitetsløft inden for turisme og handel i hele Sønderborg Kommune – ”en stjerne mere hele vejen rundt”. Sønderborg Kommune vil afsøge behovet for kompetenceudvikling blandt turisme- og handelsaktører og gøre en indsats for, at der igangsættes konkrete tiltag. Handlinger kan fx være: • At etablere af netværk på tværs af aktører, eventuelt brancheopdelt, med det formål at undersøge behovet for udvikling af kvaliteten af service og fysiske produkter m.m. • At understøtte kompetenceudvikling hos handelsaktører med afsæt i den lokale fortælling og i forhold til tilpasning af produkter til målgruppe og sæson. • At afsøge områder med potentiale for udvikling af nye turismeprodukter og understøtte mulighederne for vidensdeling på tværs af aktører og med eventuel inddragelse af professionelle aktører.

Sønderborg
Udsigt i verdensklasse

Sønderborg Kommune
Rådhusvej 10
6400 Sønderborg

T: 0045 8872 6400
post@sønderborg.dk

Sønderborgkommune.dk